

Bendrosios kompetencijos teismai - Italija

Šiame skyriuje pateikiama informacija apie Italijos bendrosios kompetencijos teismų organizavimą.

Bendrosios kompetencijos teismai. Įvadas

Bendrosios kompetencijos teismų jurisdikcija yra dvejopa:

- **civilinė jurisdikcija**, kai siekiama užtikrinti privačių subjektų teisių teisinę apsaugą jų tarpusavio santykiuose arba privačių subjektų ir viešo administravimo institucijų santykiuose, jeigu vykdydamos savo pareigas institucijos pažeidžia subjektines asmens teises;
- **baudžiamoji jurisdikcija**, kai teismas turi nuspręsti, ar prokuroras pagrįstai iškėlė baudžiamąją bylą konkrečiam asmeniui.

Civilinį ir baudžiamąjį procesą reglamentuoja atskiros procesinės taisyklės: **Civilinio proceso kodeksas** (*codice di procedura civile*) ir **Baudžiamojo proceso kodeksas** (*codice di procedura penale*).

Baudžiamąją bylą kelia bendrosios kompetencijos teismų sistemos narys, einantis prokuroro pareigas (*pubblico ministero*; žr. Konstitucijos 107 straipsnio paskutinę pastraipą).

Civilinę bylą gali iškelti bet kuris valstybės sektoriaus subjektas arba privatus asmuo (*l'attore*, ieškovas) kitam subjektui, kuriam pareiškiamas ieškiny (il *convenuto*, atsakovas).

Civilinė jurisdikcija

Taikos teisėjai (*giudici di pace*) – tai teisinio išsilavinimo neturintys teisėjai (*giudici onorari*), kompetentingi nagrinėti **nedidelės svarbos bylas**.

Žemesnės instancijos teismai (*tribunali*) yra visus kitus ginčus pirmąją instanciją nagrinėjantys teismai, kuriems taip pat galima **apšųsti** taikos teisėjų sprendimus.

Nepilnamečių bylų teismai (*tribunali per i minorenni*) ir **apeliacinių teismų nepilnamečių bylų skyriai** (*sezioni per i minorenni delle corti di appello*) kompetentingi nagrinėti su nepilnamečiais susijusias bylas, jei bendrosios kompetencijos teismai nėra kompetentingi jas nagrinėti.

Taip pat yra žemesnių teismų ir apeliacinių teismų **skyriai** (*sezioni*), kurių specializacija – **darbo santykiai**.

Apeliaciniai teismai (*corti di appello*) – tai **antrosios instancijos teismai**.

Kasacinis Teismas (*Corte di Cassazione* arba *Corte Suprema di Cassazione*), įsikūręs Romoje – aukščiausias teismų sistemos teismas, nagrinėjantis, ar sprendimai kituose teismuose priimti laikantis teisės.

Baudžiamoji jurisdikcija

Taikos teisėjai – tai teisinio išsilavinimo neturintys teisėjai, kompetentingi nagrinėti bylas dėl nesunkių nusikaltimų.

Teismai (*tribunali*) – tai pirmosios instancijos teismai, kompetentingi nagrinėti visas baudžiamąsias bylas, nepriklausančias taikos teisėjų arba prisiekusiųjų teismo kompetencijai, taip pat apeliaciniai teismai taikos teisėjų sprendimams.

Nepilnamečių bylų teismai ir **apeliacinių teismų nepilnamečių bylų skyriai** – tai pirmosios ir antrosios instancijos teismai, kompetentingi nagrinėti visas nepilnamečių padarytas nusikalstamas veikas.

Prisiekusiųjų teismai (*corti di assise*) – tai pirmosios instancijos teismai, kompetentingi nagrinėti sunkiausius nusikaltimus.

Apeliaciniai teismai (*corti di appello*) – tai antrosios instancijos teismai.

Apeliaciniai prisiekusiųjų teismai (*corti di assise di appello*) – antrosios instancijos teismai, kompetentingi nagrinėti apeliacinius skundus dėl prisiekusiųjų teismų sprendimų.

Baudžiamųjų bylų teismai ir tarnyba (*tribunale di sorveglianza e ufficio di sorveglianza*) prižiūri **laisvės atėmimo bausmių** vykdymą ir **baudų** skyrimą, taip pat penitencinės teisės įgyvendinimą.

Kasacinis Teismas (*Corte di Cassazione* arba *Corte Suprema di Cassazione*) nagrinėja teisės pažeidimus. Jis kompetentingas nagrinėti bet kokį kasacinį skundą dėl bet kurio teismo tiek civilinės, tiek baudžiamosios bylos sprendimo, kai jis apeliacine tvarka neskundžiamas antrosios instancijos teismui, arba dėl asmens laisvės apribojimo.

Kasacinis Teismas yra aukščiausias teismų sistemos teismas. Pagal 1941 m. sausio 30 d. pagrindinį Teismų įstatymą Nr. 12 (65 straipsnis), be kitų funkcijų, jis turi pareigą „užtikrinti teisingą teisės taikymą ir jos vienodą aiškinimą, taip pat užtikrinti nacionalinės objektyviosios teisės vienodumą ir skirtingų jurisdikcijų ribų paisymą“. Taigi viena iš pagrindinių jo funkcijų – vienodinti teisę, t. y. užtikrinti tikrumą aiškinant teisę.

Kalbant apie bylų nagrinėjimą trečiojoje instancijoje, pagal galiojančias taisykles Aukščiausiajam Teismui leidžiama tirti faktines bylos aplinkybes, tik jeigu jos jau išnagrinėtos žemesnėse instancijose ir tik jeigu to reikia siekiant išnagrinėti įstatymu nustatytus pagrindus, kuriais grindžiamas skundas Aukščiausiajam Teismui.

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Paskutinis naujinimas: 18/06/2018